

PAIKKO®

Oppimisympäristön tunnistamisraportti

Oppimisympäristön arvioiminen ja tunnistaminen tutkinnon perusteiden avulla.

Oppimisympäristön tunnistaminen

Tämän oppimisympäristön tunnistaminen on toteutettu PAIKKO®- järjestelmän mukaisesti.

Tunnistustyön työyksikössä on suorittanut ulkopuolinen asiantuntija, jolla on riittävä asiantuntemus ammatillisen tutkinnon perusteesta.

PAIKKO® on Keski-Suomen Yhteisöjen Tuki ry:n hallinnoima järjestelmä, jonka työkaluja ovat ammatillisten perustutkintojen työversiot, oppimisympäristöjen raportit sekä osaamistodistus. Malli perustuu vuosina 2012-2018 toteutettujen ESR –hankkeiden tekemään kehittämistyöhön.

Rakennusalan perustutkinto 2022

Perusteen nimi	Rakennusalan perustutkinto
Määräyksen diaarinumero	OPH-4980-2021
Koulutukset	Rakennusalan perustutkinto
Osaamisalat	Maarakennuskoneenkuljetuksen osaamisala
	Kivialan osaamisala
	Talonrakennuksen osaamisala
	Maarakennuksen osaamisala
Tutkintonimikkeet	Kivirakentaja
	Maarakentaja
	Maarakennuskoneenkuljettaja

	Talonrakentaja
Voimaantulo	01.08.2022
ePerusteet	https://eperusteet.opintopolku.fi/#/fi/ammattillinen/7854762/tiedot (https://eperusteet.opintopolku.fi/#/fi/ammattillinen/7854762/tiedot)

Organisaatio

Kajaanin kaupunki

Toimintayksikkö

Kumppaniksi ry, Vienankatu 5-7, Kajaani

Yhteyshenkilöt

Jukka Tuikka, Työhönvalmentaja, 044 710 0333, jukka.tuikka@kumppaniksi.fi

Hurskainen Henry, Työhönvalmentaja, 044 710 0327, henry.hurskainen@kumppaniksi.fi

Lasse Kilponen, Työhönvalmennuspäällikkö , 044 710 0539, lasse.kilponen@kumppaniksi.fi

Markku Niskanen, Toiminnanjohtaja, 044 710 0342, markku.niskanen@kumppaniksi.fi

Marja-Leena Oikarinen, OK-hanke työpaikkavalmentaja, 040-486 3384, marja-leena.oikarinen@kamk.fi

Kotisivut ja sosiaalinen media

Kotisivut: <https://www.kumppaniksi.fi> (<https://www.kumppaniksi.fi>)

Facebook: <https://www.facebook.com/kumppaniksiry>
(<https://www.facebook.com/kumppaniksiry>)

Kuvat

(<https://www.paikko.fi/wp-content/uploads/2022/10/Kumppaniksi->

logo.jpg)

(<https://www.paikko.fi/wp-content/uploads/2022/10/Paikko-kuva->

Kumppaniksi-rotated.jpg)

(<https://www.paikko.fi/wp-content/uploads/2022/10/Paikko-puu->

Kumppaniksi-rotated.jpg)

(<https://www.paikko.fi/wp-content/uploads/2022/11/Kumppaniksi->

2.jpg)

(<https://www.paikko.fi/wp-content/uploads/2022/10/Paikko->

Kumppaniksi-rotated.jpg)

Oppimisympäristö tunnistettu

21.09.2022

Ulkopuolinen oppimisympäristön tunnistaja

Aapo Mikkonen, Ammatillinen opettaja, KAO, Oppilaitoksen edustaja

Oppimisympäristöraportti julkaistu

07.12.2022

PAIKKO yhteyshenkilöt

Susanna Uusitalo Laatupäällikkö 0400 304 108	Kirsi Hiekkala Suunnittelija 050 327 2377	etunimi.sukunimi@kyt.fi www.paikko.fi
--	---	--

Oppimisympäristön kuvaus

Organisaation ja työ- ja toimintaympäristön kuvaus

Kumppaniksi ry toimii Kajaanissa osoitteessa Vienankatu 7.

Kumppaniksi ry on seutukunnallisesti merkittävä ja ammattitaitoinen organisaatio työhön ja koulutukseen tähtäävässä valmennuksessa / kuntoutuksessa. Tätä työtä se toteuttaa yhteistyössä alueen viranomaisten ja muiden kuntoutustoimijoiden kanssa.

Kumppaniksi ry:llä noudatetaan toiminnassa seuraavia arvoja:

- Avoimuutta ja yhteistyötä
- Vastuullisuutta työstä, asiakkaista ja työtovereista
- Yksilön kunnioittamista ja erilaisuuden hyväksymistä

Kumppaniksi ry:llä valmistetaan Niksi-Tuoteina mökkejä, saunoja, aitoja, piharakennuksia, varastoja ja puuceet kotimaisesta hirrestä suoraan valmistajalta.

Lisäksi valmistetaan koiratarhaelementtejä, koirankoppeja sekä jätekatoksia.

Miten tunnistetut tutkinnon osat/ammattitaitovaatimukset toteutuvat käytännön työtehtävissä

Toiminnassa toteutuvat monipuolisesti rakennussalan perustutkintoon tässä raportissa kuvattuihin tutkinnon osiin ja ammattitaitovaatimuksiin liittyvät työtehtävät.

Valmentatuja voi tutustua puu- ja rakennusalan tehtäviin, joihin kuuluvat mm. kevythirsituotteiden valmistus, pienrakentamisen tuotteet (jätekatokset, aitaelementit, koirankopit ym.) sekä muita puuhun ja rakentamiseen liittyviä tehtäviä. Työhönvalmentajat perehdyttävät käytössä oleviin

koneisiin ja laitteisiin, työturvallisuusohjeisiin sekä suojavarusteisiin. Valmentautujan ei tarvitse olla alan osaaja, tehtävät räätälöidään osaamisen mukaan. Riittää, että on oma halu ja kiinnostus tulla kokeilemaan puualan eri työtehtäviä ammattitaitoisten työhönvalmentajien ohjauksessa.

Toiminnan erityispiirteitä

Kumppaniksi ry:llä noudatetaan seuraavia toimintaperiaatteita koko toiminnassa:

1. Laadukkuutta kaikissa toiminnan osa-alueissa, valmennuksessa, toteutettavissa asiakastöissä ja hallinnossa.
2. Organisaation toiminnan läpinäkyvyyttä kaikilla osa-alueilla.
3. Yksilön tarpeet ja mahdollisuudet huomioivaa koulutuksen ja valmennuksen yhteensovittamista siten, että asiakkaalle muodostuu selkeä reitti tavoitteena olevaan päämäärään.
4. Moniammatillinen työskentelytapa siten, että työhönvalmentaja ja kuntoutusohjaaja työskentelevät yhteistyössä ja tarvittaessa käytetään kunkin asiakkaan tilanteeseen sopivaa yhteistyöverkostoa.

Kaiken toiminnan tulee edistää asiakkaiden kuntoutumista ja sijoittumista normaaliin koulu- tai työelämään. Kumppaniksi ry on toimintaperiaatteeltaan läpikulkupaikka jossa työskentelyaikana asiakkaan tavoitteet tarkentuvat. Tavoitteena on Kumppaniksi ry:n kuntoutus- tai valmennusjakson päätyttyä, että asiakkaalla on hänen sen hetkisten voimavarojensa mukainen seuraava sijoittumispaikka selvillä.

Kumppaniksi ry:n valmistamat Niksi- tuotteen mökit ovat ainoa paikka Kajaanissa, missä valmistetaan kevythirsituotteita asiakkaiden toiveiden mukaisesti.

Tilat/laitteet/palvelut/menetelmät

Puu- ja rakennuspajan kokonais pinta-ala on noin 485m² ja lisäksi puutavarahalli noin 150m². Niksi-Tuoteina valmistetaan mökkejä, saunoja, aittoja, piharakennuksia, varastoja ja puuceita kotimaisesta hirrestä.

Lisäksi valmistetaan koiratarhaelementtejä, koirankoppeja sekä jätekatoksia. Puusepäntuotteita tehdään tilauksien mukaan.

Rakennukset toimitetaan osina, UV-suojatussa pakkauksessa, kaksinkertaisilla lämpölaseilla varustettuna. II-laatu-rakennukset toimitetaan yksinkertaisilla laseilla varustetuilla ikkunoilla. Hirsikokona käytetään 70 mm x 145 mm kevythirttä.

Puu- ja rakennuspajalla on käytössä automaattinen hirsisalvoskone, tarkkuuspyörösaha X 2, katkaisusaha, vannesaha, säteissaha, alajyrsin X 2, tasohöylä, oikohöylä, nauhahiomakone, monikaraporakone, pylväsporakone, talttaporakone ja laajasti käsityökoneita sekä pyöräkuormaaja.

Puutavara ostetaan puutavaran toimittajalta ja muut rakennustarvikkeet paikallisesta rautakaupasta. Hirsirakennuksia valmistetaan 10-20 mökkiä vuodessa asiakkaiden tilausten mukaan. Maalaamossa tehdään ruisku- ja pelsselimaalausta.

Kuivaamossa kuivataan pintakäsiteltyjä tuotteita.

Käytössä on nykyaikainen purunpoisto- ja kipinänsammutusjärjestelmä.

Avoinna ma-to 8-15 ja pe 8-14.

Henkilöstöresurssit

Henkilöstöresursseja on kaksi henkilöä, joilla on laaja-alainen alan koulutus.

Työhönvalmentaja 1: puutekniikanmekaanikko, lasittaja, työhönvalmentaja

Työhönvalmentaja 2: sahateollisuusteknikko, insinööri puutekniikka (AMK), puualan erikoisammattitutkinto, turvallisuusjohtamisen erikoisammattitutkinto ja työvalmennuksen erikoisammattitutkinto ja insinööri rakennustekniikka (AMK).

Valmentautujien/ohjattavien määrä työyksikössä (min-max)

1 - 12

Referenssit

Kumppaniksi ry tekee laaja-alaista yhteistyötä Kelan, Kainuun soten sekä paikallisten yritysten ja yhdistysten kanssa.,

Muuta

Tämä oppimisympäristön tunnistamisraportti on tehty osana Opinnollistamisella osaamista Kainuuseen - OK-hanketta, jossa edistetään työttömien työnhakijoiden ja työmarkkinoilla heikoimmassa asemassa olevien työllistymistä opinnollistamisen avulla kainuulaisille työpaikoille. Hankkeen toiminta-aika on 1.1.2022 – 31.12.2023.

Tutkinnon muodostuminen

Oppimisympäristössä on mahdollista hankkia osaamista rastitetuista tutkinnon osista.

Pakolliset tutkinnon osat

Rakennustyömaalla toimiminen

Talonrakennuksen osaamisala Pakolliset tutkinnon osat

- Perustusvaiheen työt
- Runkovaiheen työt

Kivialan osaamisala

Valinnaiset tutkinnon osat

- Kivituotteiden valmistus
- Kivituotteiden asennus
- Luonnonkiven louhinta

Maarakennuksen osaamisala

Pakollinen tutkinnon osa

- Maarakennustyöt

Maarakennuskoneenkuljetuksen osaamisala

Pakollinen tutkinnon osa

- Maarakennuskoneiden kuljettajana toimiminen

Valinnaiset tutkinnon osat

- Sisävalmistusvaiheen työt
- Ovi- ja ikkunatyöt
- Ulkoverhousyöt
- Telinerakentaminen
- Kattotyöt
- Muottityöt
- Raudoitus ja betonointi
- Hirsirakentaminen
- Rappaus
- Muuraus
- Rakennuksen ulkopuolinen vedeneristys
- Laatoitus
- Rakennuselementtien valmistus
- Vesirakentaminen
- Elementtiasennus
- Teräsrakentaminen
- Teräsohutlevyrakentaminen
- Korjausrakentaminen
- Purkutyöt
- Luonnonkiven muotoon työstö
- Luonnonkivituotannossa toimiminen
- Vuolukivituotannossa toimiminen
- Kovakivituotannossa toimiminen
- Rakennuskiven mekaaninen kiinnitys
- Rakennuskiven laastiasennus
- Luonnonkivitulisijan rakentaminen

- Ympäristökiviasennus
- Tasokiviasennus
- Muistomerkkituotteiden valmistus
- Kiviasennuksen työkoneiden ja laitteiden käyttö
- Asfaltointi
- Maaperätutkimukset
- Kalliorakentaminen
- Piharakentaminen
- Maa- ja kiviainesten jalostaminen
- Paaluperustusten rakentaminen
- Panostustyö
- Vesihuoltoverkostojen konetyöt
- Pilaantuneiden maa-ainesten käsittely rakennustyömaalla
- Haja-asutusalueiden jätevesijärjestelmän rakentaminen
- Rakennuksen pohjatyöt
- Liikenneväylien pohjatyöt
- Maarakennuskoneen käyttö, konetyyppi 1
- Maarakennuskoneen käyttö, konetyyppi 2
- Maarakennuskoneen huolto
- Liikennealueiden hoitokoneiden käyttö kesällä
- Liikennealueiden hoitokoneiden käyttö talvella
- Maarakennuskoneiden 3D -ohjaus
- Maa-aineisten kuljetus maantieliikenteessä
- Mittaus
- Rakentamispalvelut
- Rakennustyömaan jätehuollon järjestäminen
- Rautakauppatyön perusteet
- Huippuosaajana toimiminen
- Ilmastovastuullinen toiminta
- Kansainvälisessä työympäristössä toimiminen
- Työpaikkaohjaajaksi valmentautuminen
- Yrityksessä toimiminen
- Yritystoiminnan suunnittelu

Tutkinnon osat

Osaamisen arviointi

Henkilö

- toteuttaa työn ohjeiden mukaisesti
- toimii yhteistyökykyisesti
- tarvitsee joissakin tilanteissa lisäohjeita

- hyödyntää työssä tarvittavaa perustietoa
- muuttaa toimintaansa saamansa palautteen mukaisesti

Ammattitaitovaatimukset

Ammattitaitovaatimukset voidaan saavuttaa seuraavilta osin (rastitettu):

Rakennustyömaalla toimiminen

Rakentamisen piirustukset ja työohjeet

Henkilö

- lukee rakenne- tai rakennuspiirustuksia
- tunnistaa rakentamisen yleisimmät piirrosmerkinnät
- tulkitsee työselityksiä
- etsii työohjeista ja käyttöturvallisuustiedoista tarvittavia tietoja

Työskentely rakennustyömaalla

Henkilö

- vastaanottaa, siirtää ja varastoi työmaalla käytettäviä materiaaleja
- toimii työmaan avustavissa tehtävissä
- käyttää työmaahan ja -vaiheeseen liittyviä tavanomaisia työkaluja
- toimii ryhmässä ja yhteistyössä työmaan muiden osapuolien kanssa
- kehittää omia vahvuuksiaan tuottavaan toimintaan hyödyntäen työyhteisön asiantuntemusta

Rakennustyömaan työyhteisössä toimiminen

Henkilö

- työskentelee osana ryhmää
- huomioi muut ryhmän jäsenet omassa toiminnassaan
- toimii työmaan ohjeiden ja määräysten mukaan
- etsii ja kysyy lisätietoja
- pitää kiinni sovituista asioista
- suorittaa työnsä loppuun asti
- viestii ja vuorovaikuttaa työyhteisössä
- noudattaa työaikoja
- toimii työntekijänä oikeuksiensa, etujensa ja velvollisuuksiensa mukaisesti
- osaa asiakaspalvelun perusteet
- tunnistaa rakennushankkeen toimijoiden, rakennuttajan, päätoteuttajan, urakoitsijan ja itsenäisen työsuorittajan vastuut ja tehtävät
- tunnistaa työmaan työturvallisuus- ja luottamusmiesorganisaation

Ympäristö ja turvallisuus

Henkilö

- tunnistaa ja lajittelee työmaalla syntyvät jätteet
- toimii vettä, energiaa ja materiaaleja säästävästi työssään
- käyttää henkilökohtaisia suojaimia

- työskentelee turvallisesti yhteisellä työpaikalla
- osaa toimia hätätilanteessa ja antaa ensiapua tarvittaessa
- varmistaa ennen työn aloitusta, että omaa työssä tarvittavat luvat ja pätevyudet
- varmistaa ennen työtehtävän aloitusta, että töiden aloittaminen on turvallista

Sisävalmistusvaiheen työt

Ennakointi ja valmistelu

Henkilö

- suunnittelee työnsä piirustuksien ja/tai rakennetta koskevan työselityksen avulla
- tekee materiaali- ja työmenekkilaskelmia
- valitsee käytettävät materiaalit piirustusten perusteella
- huomioi työssään materiaalien ominaisuudet ja materiaalien yhteistoiminnan sekä pintarakenteen edellyttämät vaatimukset
- toimii asetettujen laatutavoitteiden mukaisesti
- etsii työohjeista ja käyttöturvallisuustiedoista tarvittavat tiedot

Työn toteutus

Henkilö

- tekee sisävalmistusvaiheen töitä
- tekee sisäseinien ja -kattojen levytystöitä tai sisäseinien ja kattojen panelointitöitä
- tekee lauta- tai laminaattilattiatöitä listoituksineen
- tekee väliovien asennusta listoituksineen
- tekee sisävalmistusvaiheen töihin liittyvät mittaustyöt
- vastaanottaa, siirtää ja työstää sisävalmistusvaiheessa käytettäviä materiaaleja
- tekee työhönsä liittyviä aloitus- ja lopetustöitä
- esittelee ja arvioi suullisesti omaa työtään ja oman työnsä laatua
- huolehtii rakenteiden sisään jäävien osien puhdistuksesta
- noudattaa työaikoja

Työvälineet ja -menetelmät

Henkilö

- käyttää sisävalmistusvaihetöiden vaatimia tavallisia työkaluja
- varmistaa työvälineiden ja materiaalien turvallisuuden

Turvallisuus ja ympäristö

Henkilö

- käyttää henkilökohtaisia suojaimia
- työskentelee turvallisesti yhteisellä työmaalla huomioiden muut työntekijät
- osaa toimia tulipalon sattuessa ja toteuttaa alkusammutusta
- auttaa hätätilanteissa sekä onnettomuuden ja sairaskohtauksen sattuessa
- havaitsee ja tunnistaa työhönsä liittyvät vaarat
- työskentelee ergonomisesti
- työskentelee energiaa, vettä ja materiaaleja tuhlaamatta
- lajittelee ja uusiokäyttää työssään syntyviä materiaaleja ja jätteitä

- vähentää haitallisia päästöjä ilmaan, veteen ja maaperään
- huolehtii pölyn- ja melunhallinnasta
- pitää työympäristönsä puhtaana ja lattiat vapaana esteistä sekä haitoista
- varmistaa ennen työn aloitusta, että omaa työssä tarvittavat luvat ja pätevyudet
- varmistaa ennen työtehtävän aloitusta, että töiden aloittaminen on turvallista

Ovi- ja ikkunatyöt

Ennakointi ja valmistelu

Henkilö

- suunnittelee työnsä piirustuksien ja/tai rakennetta koskevan työselityksen avulla
- tekee materiaali- ja työmenekkilaskelmia
- lukee ikkunoiden, ovien, ikkunaelementtien sekä lasielementtijärjestelmien työpiirustuksia
- valitsee asennettavan oven ja ikkunan työpiirustuksen ja ikkunaluettelon avulla
- toimii asetettujen laatutavoitteiden mukaisesti
- huomioi työssään materiaalien ominaisuudet sekä rakenteiden toiminnan periaatteet
- etsii työohjeista ja käyttöturvallisuustiedoiteista tarvittavat tiedot

Työn toteutus

Henkilö

- tekee ikkunoiden ja ovien asennustöitä
- asentaa laseja tai lasielementtejä puu- tai teräsrakenteisiin
- asentaa lasielementtijärjestelmän osia työryhmän jäsenenä
- vastaanottaa, varastoi ja suojata ikkunatöihin tarvittavia materiaaleja
- tekee työkohteen järjestelyjä sekä purku-, suojaus- ja tukemistöitä
- tekee työhönsä liittyviä aloitus- ja lopetustöitä
- esittelee ja arvioi suullisesti omaa työtään ja oman työnsä laatua
- noudattaa työaikoja

Työvälineet ja -menetelmät

Henkilö

- työstää lasia ja pleksiä
- tekee pienimuotoisia maalauskorjauksia
- vaihtaa rikkoutuneen ikkunaruudun
- käyttää ovi- ja ikkunatöiden vaatimia tavallisia työkaluja
- varmistaa työvälineiden ja materiaalien turvallisuuden

Turvallisuus ja ympäristö

Henkilö

- käyttää henkilökohtaisia suojaimia
- työskentelee turvallisesti yhteisellä työmaalla huomioiden muut työntekijät
- osaa toimia tulipalon sattuessa ja toteuttaa alkusammutusta
- auttaa hätätilanteissa sekä onnettomuuden ja sairaskohtauksen sattuessa
- havaitsee ja tunnistaa työhönsä liittyvät vaarat
- työskentelee ergonomisesti

- työskentelee energiaa, vettä ja materiaaleja tuhlaamatta
- lajittelee ja uusiokäyttää työssään syntyviä materiaaleja ja jätteitä
- vähentää haitallisia päästöjä ilmaan, veteen ja maaperään
- huomioi asukkaiden turvallisuuden ja työn siisteyden merkityksen
- varmistaa ennen työn aloitusta, että omaa työssä tarvittavat luvat ja pätevyudet
- varmistaa ennen työtehtävän aloitusta, että töiden aloittaminen on turvallista

Ulkoverhoustyöt

Ennakoivat ja valmistelevat työt

Henkilö

- suunnittelee työnsä piirustuksien ja/tai rakennetta koskevan työselityksen avulla
- tekeemateriaali- ja työmenekkilaskelmia
- valitsee materiaalit rakennuspiirustusten perusteella
- huomioi työssään materiaalien ominaisuudet, erilaiset kiinnitystarvikkeet ja tarvittavat tukirakenteet
- huomioi tuuletuksen merkityksen ulkoverhousrakenteessa
- toimii asetettujen laatutavoitteiden mukaisesti
- etsii työohjeista ja käyttöturvallisuustiedoista tarvittavat tiedot

Ulkoverhoustyön toteuttaminen

Henkilö

- tekee ulkoverhoustaita valitulla materiaalilla tuulensuojasta valmiiseen pintaan asti
- asentaa pieneläinesteet tai verkot
- vastaanottaa, siirtää ja työstää työssään käytettäviä materiaaleja
- tekee työhönsä liittyviä aloitus- ja lopetustöitä
- esittelee ja arvioi suullisesti omaa työtään ja oman työnsä laatua
- huolehtii rakenteiden sisään jäävien osien puhdistuksesta
- noudattaa työaikoja

Työkalujen ja menetelmien hallinta

Henkilö

- käyttää ulkoverhous- ja kattotöiden vaatimia tavallisia työkaluja
- varmistaa työvälineiden ja materiaalien turvallisuuden

Turvallisuus ja ympäristön huomioiminen

Henkilö

- käyttää henkilökohtaisia suojaimia
- työskentelee turvallisesti yhteisellä työmaalla huomioiden muut työntekijät
- osaa toimia tulipalon sattuessa ja toteuttaa alkusammutusta
- auttaa hätätilanteissa sekä onnettomuuden ja sairaskohtauksen sattuessa
- havaitsee ja tunnistaa työhönsä liittyvät vaarat
- työskentelee ergonomisesti
- työskentelee energiaa, vettä ja materiaaleja tuhlaamatta
- lajittelee ja uusiokäyttää työssään syntyviä materiaaleja ja jätteitä

- vähentää haitallisia päästöjä ilmaan, veteen ja maaperään
- varmistaa ennen työn aloitusta, että omaa työssä tarvittavat luvat ja pätevyudet
- varmistaa ennen työtehtävän aloitusta, että töiden aloittaminen on turvallista

Telinerakentaminen

Ennakointi ja valmistelu

Henkilö

- suunnittelee työnsä piirustuksien ja/tai rakennetta koskevan työselityksen avulla
- tekee materiaali- ja työmenekkilaskelmia
- lukee telinesuunnitelmista telinetyypin, kulkutiet ja työskentelytasot
- tunnistaa erilaisia telinetyyppejä ja niiden ominaisuuksia
- hyödyntää tietämystään telinetöiden säädöksistä työssään
- toimii asetettujen laatutavoitteiden mukaisesti
- huomioi tuulen vaikutuksen telineisiin ja telineillä työskentelyyn
- etsii työohjeista ja käyttöturvallisuustiedoista tarvittavat tiedot

Työn toteutus

Henkilö

- tekee työmaalla tarvittavia teline-, kulkutie-, kaide- ja suojaustöitä
- vastaanottaa ja siirtää telinetöissä käytettäviä materiaaleja
- pystyttää erilaisia telineitä työryhmän jäsenenä
- purkaa erilaisia telineitä työryhmän jäsenenä
- varastoi telineiden osia työmaalla
- asentaa kulkuteitä, kaiteita ja suojauksia
- tekee työhönsä liittyviä aloitus- ja lopetustöitä
- esittelee ja arvioi suullisesti omaa työtään ja oman työnsä laatua
- noudattaa työaikoja

Työvälineet ja -menetelmät

Henkilö

- käyttää telinetöiden vaatimia tavallisia työkaluja
- varmistaa työvälineiden ja materiaalien turvallisuuden

Turvallisuus ja ympäristö

Henkilö

- käyttää henkilökohtaisia suojaimia
- työskentelee turvallisesti yhteisellä työmaalla huomioiden muut työntekijät
- osaa toimia tulipalon sattuessa ja toteuttaa alkusammutusta
- auttaa hätätilanteissa sekä onnettomuuden ja sairaskohtauksen sattuessa
- havaitsee ja tunnistaa työhönsä liittyvät vaarat
- työskentelee ergonomisesti
- työskentelee energiaa, vettä ja materiaaleja tuhlaamatta
- lajittelee ja uusiokäyttää työssään syntyviä materiaaleja ja jätteitä
- vähentää haitallisia päästöjä ilmaan, veteen ja maaperään

- varmistaa ennen työn aloitusta, että omaa työssä tarvittavat luvat ja pätevyudet
- varmistaa ennen työtehtävän aloitusta, että töiden aloittaminen on turvallista

Kattotyöt

Ennakointi ja valmistelu

Henkilö

- suunnittelee työnsä piirustuksien ja/tai rakennetta koskevan työselityksen avulla
- tekee materiaali- ja työmenekkilaskelmia
- ottaa huomioon työssään materiaalien ominaisuudet, erilaiset kiinnitystarvikkeet ja tarvittavat tukirakenteet
- huomioi sääolosuhteet ja tuulen vaikutuksen kattotöissä
- huomioi tuuletuksen merkityksen kattorakenteissa
- etsii työohjeista ja käyttöturvallisuustiedoista tarvittavat tiedot

Työn toteutus

Henkilö

- asentaa kattotyön toteuttamiseksi vaadittavat kaiteet
- asentaa aluskatteen
- asentaa kattoruoteet
- tekee vesikattojen pinnoitukset tiilellä, profiilipellillä, bitumikermillä tai palahuovalla valmistajan ohjeiden mukaisesti
- asentaa otsalaudoituksen
- asentaa kattoturvaluotteita
- toteuttaa kattoon vaadittavat jiirit, harjat ja läpiviennit
- huomioi kattorakenteet niiden päällä liikkeessaan
- tekee työhönsä liittyviä aloitus- ja lopetustöitä
- esittelee ja arvioi suullisesti omaa työtään ja oman työnsä laatua
- noudattaa työaikoja

Työvälineet ja -menetelmät

Henkilö

- käyttää kattotöiden vaatimia tavallisia työkaluja
- käyttää turvavaljaita
- huolehtii työvälineiden ja materiaalien turvallisuudesta

Turvallisuus ja ympäristö

Henkilö

- käyttää henkilökohtaisia suojaimia
- työskentelee turvallisesti yhteisellä työmaalla huomioiden muut työntekijät
- osaa toimia tulipalon sattuessa ja toteuttaa alkusammutusta
- auttaa hätätilanteissa sekä onnettomuuden ja sairaskohtauksen sattuessa
- havaitsee ja tunnistaa työhönsä liittyvät vaarat
- työskentelee ergonomisesti
- työskentelee energiaa, vettä ja materiaaleja tuhlaamatta

- lajittelee ja uusiokäyttää työssään syntyviä materiaaleja ja jätteitä
- vähentää haitallisia päästöjä ilmaan, veteen ja maaperään
- varmistaa ennen työn aloitusta, että omaa työssä tarvittavat luvat ja pätevyudet
- varmistaa ennen työtehtävän aloitusta, että töiden aloittaminen on turvallista

Hirsirakentaminen

Ennakointi ja valmistelu

Henkilö

- suunnittelee työnsä piirustuksien ja/tai rakennetta koskevan työselityksen avulla
- tekee materiaali- ja työmenekkilaskelmia
- valitsee materiaalit piirustusten perusteella
- huomioi työssään materiaalien ominaisuudet sekä kosteuden ja ilmaston vaikutuksen niihin
- huomioi hirsirakentamisen erityispiirteet ja painumisen aiheuttamat vaatimukset
- huomioi työmaan muut urakoitsijat ja toimijat
- toimii asetettujen laatutavoitteiden mukaisesti
- etsii työohjeista ja käyttöturvallisuustiedoista tarvittavat tiedot

Työn toteutus

Henkilö

- pystyttää pieniä hirsisiä rakennuksia tai rakenteen osia valmiiksi salvetuista ja varatuista hirsistä
- huolehtii tapituksista, tukipulteista ja reittivarauksista piirustusten mukaan
- vastaanottaa, siirtää ja työstää hirsirakentamisessa käytettäviä materiaaleja
- tekee työhönsä liittyviä aloitus- ja lopetustöitä
- esittelee ja arvioi suullisesti omaa työtään ja oman työnsä laatua
- noudattaa työaikoja

Työvälineet ja -menetelmät

Henkilö

- tekee hirsirakentamiseen liittyviä mittaustöitä
- mittaa hirsikehikon suorakulmaisuuuden ja pystysuoruuden
- käyttää hirsirakentamisen tavallisia työkaluja

Turvallisuus ja ympäristö

Henkilö

- käyttää henkilökohtaisia suojaimia
- työskentelee turvallisesti yhteisellä työmaalla huomioiden muut työntekijät
- osaa toimia tulipalon sattuessa ja toteuttaa alkusammutusta
- auttaa hätätilanteissa sekä onnettomuuden ja sairaskohtauksen sattuessa
- havaitsee ja tunnistaa työhönsä liittyvät vaarat
- työskentelee ergonomisesti
- työskentelee energiaa, vettä ja materiaaleja tuhlaamatta
- lajittelee ja uusiokäyttää työssään syntyviä materiaaleja ja jätteitä
- vähentää haitallisia päästöjä ilmaan, veteen ja maaperään

varmistaa ennen työn aloitusta, että omaa työssä tarvittavat luvat ja pätevyudet

varmistaa ennen työtehtävän aloitusta, että töiden aloittaminen on turvallista